
SADRŽAJ

PREGOVOR	VII
I – ORGANIZACIJA RADA STANICA	1
A) Opšti pojmovi.....	1
1. Namena stanica i njihova klasifikacija	1
2. Uloga i opremljenost stanica u železničkom saobraćaju.....	2
3. Osnovna normativna akta koja regulišu rad stanice.....	3
4. Opšti principi osnovne delatnosti stanice	4
5. Rukovođenje stanicom.....	4
B) Manevarski rad.....	5
1. Pojam, svrha i klasifikacija manevrisanja.....	5
2. Organizacija i upravljanje manevarskim radom	5
3. Manevarska sredstva.....	6
4. Osnovi teorije manevarskog rada	7
5. Tehnologija manevrisanja na izvlačnjacima	17
6. Metodologija normiranja trajanja manevrisanja	21
7. Uprošćeno normiranje trajanja manevrisanja na izvlačnjacima.....	34
8. Preradna moć izvlačnjaka	35
9. Izbor tipa ili parametara manevarskih lokomotiva	36
C) Tehnologija rada međustanica	39
1. Operacije na međustanicama	39
2. Organizacija manevrisanja na međustanicama	39
3. Tehnologija obrade sabirnih vozova	40
4. Robne operacije koje se obavljaju bez otkvačivanja kola.....	42
5. Koncentracija rada na osnovne međustanice	43
D) Tehnologije rada deoničkih i ranžirnih stanica	59
1. Osnovi organizacije rada pri prijemu i otpremanju vozova, kao i pri obradi voznih dokumenata	59
2. Tehnologija obrade vozova u deoničkim i ranžirnim stanicama	64
3. Tehnologija rada na ranžirnim bregovima	75
4. Proces nakupljanja kola	91
5. Izbor načina formiranja vozova i specijalizacija koloseka ranžirnog odnosno ranžirno-otpremnog parka	99
E) Mehanizacija i automatizacija osnovnih procesa u stanicama	108
1. Cilj primene i klasifikacija savremenih sredstava.....	108
2. Savremena tehnička sredstva mehanizacije i automatizacije procesa u stanicama	109
3. Perspektive dalje mehanizacije i automatizacije staničnih procesa	110

F) Usklađenost tehnologije rada u ranžirnim stanicama	112
1. Opšte postavke.....	112
2. Osnovni tehnološki parametri koji karakterišu usklađenost rada.....	113
3. Osnovni uslovi usklađenosti tehnologije rada	114
G) Osnovi optimizacije tehnologije rada u ranžirnim stanicama.....	121
1. Struktura ranžirnih i deoničkih stanica pri neravnomernom saobraćaju vozova	121
2. Optimizacija tehnologije rada.....	127
3. Primena tehnike mrežnog planiranja	133
H) Tehnologija obrade loko-kola	141
1. Osnovni tehnološki zahtevi.....	141
2. Tehnologija opsluživanja manipulacionih mesta	143
3. Organizacija dvojnih operacija	147
4. Načela manevarskog rada i osnovni principi jedinstvene tehnologije opsluživanja manipulacionih mesta i industrijskih koloseka	149
I) Planiranje, upravljanje i rukovođenje radom stanice.....	151
1. Opšte postavke.....	151
2. Planiranje potrebnog broja manevarskih lokomotiva i pokazatelji njihovog iskorišćenja	151
3. Dispečersko rukovođenje radom stanice	153
4. Dnevni plan – grafikon rada stanice	155
5. Operativno planiranje i rukovođenje radom stanice	155
6. Osnovni pokazatelji rada stanice	156
7. Analiza rada stanice.....	161
II – ORGANIZACIJA KOLSKIH TOKOVA	163
A) Osnovi organizacije kolskih tokova	163
1. Zadatak i značaj organizacije kolskih tokova	163
2. Klasifikacija teretnih vozova	163
3. Principi izrade plana formiranja vozova	164
B) Utvrđivanje parametara relevantnih za organizaciju kolskih tokova	165
1. Tokovi tovarnih kola.....	165
2. Tokovi praznih kola.....	167
3. Izbor pravaca kretanja kolskih tokova	168
4. Vreme uštede usled tranzitiranja kola kroz tehničke stanice bez prerade	169
5. Vreme nakupljanja kola	170
6. Ekvivalent prerade kola odnosno promene voznih lokomotiva	174
C) Organizacija maršrutnih vozova sa mesta utovara	175
1. Osnovi organizacije kolskih tokova.....	175
2. Tehničko-ekonomske osnove celishodnosti pokretanja maršrutnih vozova	176
D) Polazne osnove organizovanja kolskih tokova sa tehničkih stanica.....	180
1. Kriterijumi organizovanja kolskih tokova	180
2. Varijante organizovanja kolskih tokova	181

E) Metode za proračun plana formiranja jednogrupnih vozova	190
1. Metoda apsolutnog proračuna.....	190
2. Metoda zajedničkih analitičkih upoređivanja	194
3. Metoda usmerenog biranja	197
4. Ostale metode	204
F) Plan formiranja višegrupnih vozova.....	206
1. Osnovne postavke.....	206
2. Proračun celishodnosti organizovanja višegrupnih vozova	206
3. Organizacija kolskih tokova na smerovima gde dolazi do promene mase vozova	211
G) Plan formiranja vozova namenjenih za prevoz lako kvarljive robe	216
H) Plan formiranja ostalih teretnih vozova.....	217
1. Plan formiranja vozova sastavljenih od praznih i mešanih kola	217
2. Plan formiranja deoničkih i sabirnih vozova	221
3. Plan formiranja vozova sastavljenih od specijalnih kola	222
I) Pokazatelji i uslovi izvršenja plana formiranja vozova	223
1. Pokazatelji plana formiranja vozova.....	223
2. Utvrđivanje konačne varijante plana formiranja vozova	225
3. Obezbeđenje izvršenja plana formiranja vozova	225
4. Usaglašavanje plana formiranja i grafikona saobraćaja vozova	226
III – ORGANIZACIJA RADA ČVOROVA	227
A) Osnovni pojmovi o radu čvorova i specijalizaciji stanica u njima	227
1. Pojam, značaj i klasifikacija čvorova	227
2. Osnovni principi specijalizacije stanica u čvoru.....	228
3. Raspodela ranžirnog rada u čvoru	229
4. Raspodela robnog rada u čvoru	229
5. Raspodela rada sa tranzitnim vozovima u čvoru	230
B) Organizacija operativnog rada u čvoru	231
1. Osnovni faktori koji određuju mase vozova	231
2. Organizacija kolskih tokova i saobraćaja vozova u čvoru	232
3. Operativno rukovođenje i pokazatelji rada čvorova	233
IV – ORGANIZACIJA RADA U INDUSTRIJSKIM KOMPLEKSIMA I LUKAMA	235
A) Opšte postavke	235
1. Značaj i uloga industrijskog transporta.....	235
2. Jedinstveni tehnološki proces rada železničke stanice i transporta industrijskih kompleksa i luka	237
B) Organizacija operativnog rada	239
1. Organizacija dispečerskog rukovođenja	239
2. Operativno planiranje rada	242
3. Pokazatelj iskorišćenosti prevoznog sastava i analiza eksploatacionog rada	244

C) Specifičnosti organizacije rada u nekim industrijskim kompleksima i lukama	246
1. Rudnici	246
2. Kombinati crne metalurgije	247
3. Luke	248
V – ORGANIZACIJA PUTNIČKOG SAOBRAĆAJA	251
A) Osnovi organizacije putničkog saobraćaja	251
1. Opšte karakteristike prevoza putnika na železnici	251
2. Vrste putničkih prevoženja i kategorije putničkih vozova	253
3. Principi organizacije prevoza putnika	259
4. Tehnička sredstva za izvršenje prevoza putnika	260
B) Osnovi planiranja prevoza putnika	264
1. Ciljevi planiranja saobraćaja	264
2. Osnovi planiranja prevoza putnika i robe	268
3. Prikupljanje podataka relevantnih za planiranje saobraćaja	271
4. Osnovni atributi putovanja	277
5. Modeli nastajanja kretanja	281
6. Prostorna raspodela putovanja	295
7. Vidovna raspodela putovanja	316
8. Modeli opterećenja mreža	347
9. Vrednovanje	350
C) Tehničke norme rada u putničkom saobraćaju	352
1. Suština i zadatak određivanja tehničkih normi	352
2. Određivanje obima saobraćaja daljinskih i regionalnih vozova	352
3. Određivanje obima saobraćaja prigradskih vozova	353
4. Faktori koji utiču na obim saobraćaja vozova	355
5. Normiranje vremena obrta garnitura	355
6. Normiranje parka putničkih kola	359
7. Osnovni pokazatelji u putničkom saobraćaju	361
8. Brzine saobraćaja vozova	365
9. Vreme zadržavanja vozova u stanicama	366
10. Proračun potrebnog broja voznih odreda	366
D) Organizacija kretanja vozova u daljinskom i regionalnom saobraćaju	368
1. Vučna snaga	368
2. Mase i brzine vozova	372
3. Plan formiranja vozova	376
4. Principi grafikona saobraćaja vozova	380
5. Povećanje brzina kod putničkih vozova	383
E) Prevoz prigradskih i gradskih putnika	409
1. Opšte karakteristike i osnovni principi prevoza prigradskih putnika	409
2. Razmeštaj stanica na prigradskim i gradskim linijama	410
3. Određivanje broja zona na prigradskim i gradskim linijama	412
4. Vuča vozova u prigradskom saobraćaju	415
5. Optimizacija mase i srednje čisto tehničke brzine prigradskih vozova ...	418
6. Propusna moć i red vožnje za prigradske i gradske vozove	419

F) Gradsko – prigradski šinski sistemi.....	426
1. Opšte postavke.....	426
2. Tramvaji	426
3. Laki šinski sistemi	427
4. Metro	430
5. Prigradsko – gradska železnica.....	431
6. Nekonvencionalni šinski sistemi	431
G) Tehnološki proces rada putničkih stanica	434
1. Osnovi tehnologije rada u putničkim stanicama	434
2. Tehnologija obrade tranzitnih daljinskih i lokalnih vozova.....	436
3. Tehnologija obrade daljinskih i lokalnih vozova koji završavaju odnosno otpočinju vožnju.....	438
4. Tehnologija obrade garnitura i kola u tehničkim putničkim stanicama ...	439
5. Tehnologija obrade prigradskih vozova.....	441
6. Usklađenost tehnologije rada putničkih stanica sa grafikonom saobraćaja vozova	442
7. Organizacija kretanja i opsluživanja putnika u staničnoj zgradi.....	443
VI – KVALITET USLUGE	449
A) Opšte postavke kvaliteta usluge	449
1. Pojam, vrste i značaj kvaliteta	449
2. Definisane usluge	450
3. Karakteristike usluga	451
4. Parametri kvaliteta transportnih sistema.....	452
B) Kvalitet usluge u železničkom saobraćaju	454
1. Osnovne postavke kvaliteta usluge u železničkom saobraćaju	454
2. Zavisnost između kvaliteta usluge i propusne moći	455
3. Kvalitet prevozne usluge kao mera za utvrđivanje propusne moći.....	459
C) Definisane funkcije kriterijuma za utvrđivanje propusne moći.....	464
1. Funkcija troškova	464
2. Funkcija prihoda	471
3. Određivanje propusne moći preko funkcije kriterijuma	473
D) Istraživanje propusne moći u funkciji kvaliteta.....	478
1. Propusna moć dvokolosečne pruge bez rasputnica.....	478
VII – TROŠKOVI VOZA.....	483
A) Direktni troškovi voza.....	483
1. Uvod	483
2. Troškovi pogonske energije i maziva	485
3. Troškovi vučnih vozila	496
4. Troškovi kola.....	499
B) Stalni troškovi i njihovo svođenje na voz	502
1. Troškovi pruge.....	502
2. Troškovi signalno-sigurnosnih i telefonsko-telegrafskih uređaja	504

3. Troškovi pomoćnih vozila, postrojenja za vuču, nekih manipulativnih postrojenja, mreže i uređaja jake struje.....	504
4. Troškovi saobraćajne službe.....	506
5. Opšti troškovi radnih jedinica, zajedničkih službi sekcija, zajedničkih službi preduzeća, kao i neki zajednički troškovi	509
C) Proračun svedenih troškova na relevantne izmeritelje eksploatacionog rada.....	510
1. Troškovi kolskog časa stajanja kola	510
2. Troškovi lokomotivskog časa stajanja vozne lokomotive	512
3. Troškovi voznog časa stajanja voza.....	514
4. Troškovi koji se mogu direktno svesti na 10 mj mehaničkog rada.....	514
5. Troškovi kolskog kilometra.....	515
6. Troškovi lokomotivskog kilometra.....	515
7. Troškovi voznog kilometra.....	516
8. Troškovi zaustavljanja voza	517
9. Troškovi časa manevarskog rada.....	518
VIII – TEHNO-EKONOMSKO VREDNOVANJE I OCENA	
INVESTICIONIH PROJEKATA	519
A) Opšte o investicijama	519
B) Priprema investicionog projekta.....	522
1. Opšte postavke.....	522
2. Analiza poslovanja, korišćenja kapaciteta i sposobnosti investitora.....	524
3. Analiza tržišta	525
4. Tehnološko-tehnička analiza	528
5. Ekonomsko-finansijska analiza	532
C) Ocena opravdanosti realizacije investicionog projekta	537
1. Opšti pojmovi i principi.....	537
2. Finansijsko-tržišna ocena projekta.....	543
3. Društveno-ekonomska ocena projekta.....	560
4. Analiza osetljivosti	563
5. Osnovni sadržaj investicione studije.....	564
D) Višekriterijumsko rangiranje projekta.....	566
1. Opšte o optimizaciji i metodama	566
2. Primena višekriterijumske analize u železničkom saobraćaju	567
LITERATURA	569
SPISAK POJMOVA	577
BELEŠKA O AUTORIMA.....	589